

KOMPLEKSNOST FENOMENA (GLOBALNIH) MIGRACIJA

(izv. prof. dr. Marina Lukšič Hacin; ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije)

Brojni istraživači naglašavaju da je za istinsko razumijevanje međunarodnih migracija nužno da se stekne svijest o kompleksnosti proučavanog fenomena, jer bi se inače analiza cjelovite pojave raspala na više prividno odvojenih, a u stvarnosti međuovisnih i povezanih procesa, koji samo i isključivo uzeti zajedno tvore cjelinu fenomena međunarodnih migracija – procesa koji su samo kao kompleksan splet fenomena predmet sociološke/humanističke obrade. Možemo ih razumjeti samo kroz cjelovit pristup. Ono što su prividno odvojeni dijelovi zapravo je slijed više konteksta ili faza procesa migracije, kada je riječ o spletu različitih nacionalnih i međunarodnih društveno-političkih sustava:

*konteksti emigracija (prilike u državama/društvima iz kojih se dolazi s kompleksnim uzrocima iseljavanja, koji su splet pojedinačne, grupne (npr. društvene), lokalne, regionalne, nacionalne i globalne razine)

*konteksti migracijskih puteva s različitim mehanizmima nadzora prijelaza granica, migracija i doseljavanja

*konteksti doseljavanja u državama/društvima prijema s različitim službenim državnim politikama upravljanja različitošću i različitim društvenim odnosima prema pridošlicama; i jedno i drugo se može kretati od potpunog odbijanja i isključenosti na jednoj strani, do inkluzivnosti na drugoj strani – pri tom mogu biti međusobno usklađeni i u suglasju ili su pak u suprotnosti, onda kad zamjećujemo „odvojene paralelne stvarnosti između normativne političke razine i dinamike civilnog društva.

Redukcija istraživanja na jedan od spomenutih konteksta ili faza, bez povezanosti s drugima, uzrokuje to da se izgubi predmet proučavanja, premda istraživači toga često ni ne postanu svjesni i zapadaju u metodološki redukcionizam, koji je u slučaju proučavanja međunarodnih migracija temelj metodološkog nacionalizma/rasizma (Wimmer, Glick-Schiller 2003). Međunardone migracije su proces koji analitički možemo razdijeliti u pojedinačne faze/kontekste, a ako u sintezi i interpretaciji izostavimo jednu ili više faza/konteksta, onda doista gubimo svoju predmet proučavanja. Na neki način vršimo teoretsku spekulaciju onda kad preko dedukcije i sinteze cjelovit proces međunarodne migracije (kao pojave) u interpretaciji reduciramo na njezine dijelove, one koje smo izabrali, i samo te dijelove prikažemo kao cjelovitu pojavu. Tako su iz interpretacije izostavljeni oni dijelovi koje i želimo izostaviti – najčešće iz razloga ideologije ili politike.

Ključne riječi: međunarodne migracije, migracije, fenomen međunarodnih migracija, procesi migracije.